

Podvody s duchy.

Když první paprsky jarního slunce ozářily Berlín, vyprázdnily se ulice i náměstí dokonale. Vše, co mělo nohy, hrnulo se ven do boží přírody. Někdo jel autem, jiný železnicí nebo elektrikou a nejvíce bylo těch, kteří šli per pedes.

K této skupině patřil jsem i já se svými několika kamarády.

Byla nás nepatrná skupina českých vystěhovalců a ztratila se úplně v tomto německém Babylonu.

Každou neděli navštěvovali jsme Grunewald a jeho atrakce.

Jedenkrát v neděli stačili jsme si zrovna najít malý, útulný hostinec, a již padaly první kapky na žízňovou zemi. Utekli jsme jako ostatní návštěvníci do malé hostinské místnosti a popíjeli jsme »Jeho veličenstva« světlé pivo. Venku byla řádná čina. Okno bylo stále osvětleno blesky a zdáli hučel hrom jako předzvěsti hrozné bouře. Byla to první jarní bouře a té se nikdo nebál. Jarní bouře, ženský pláč, psí kulhání, to netrvá nikdy dlouho. Proto byla nálada v hostinci velmi veselá.

U našeho stolu seděl asi 50letý Němec a při každém zablesknutí se křížoval a zbožně kladl ruce na prsa. Proti němu seděl mladík asi 25letý a smál se počínání nábožného muže. Nejprve byly to pouze skryté úsměšky a pak se mladík smál zcela veřejně a nahlas. Starý pán nereagoval na posměšné jednání mladíkovo. Když mladík neustával, pohněval se a rozkřikl se: »Jste ještě mlád a nemáte příčiny smáti se věcem nadpřirozeným.«

Mladík se nepřestával cynicky smáti a vysvětloval staršímu, že vše to je pouze hra přírody a o nadpřirozených věcech nelze zde přece mluvit. Spor, jak to již ve městě bývá, vyvolal zájem a rozruch mezi přítomnými. Hned se vytvořily dvě strany. Jedna strana souhlasila s mladíkem, druhá brala v ochranu starého pána a jeho náboženské these.

»Naposled ani nevěříte, že člověk má duši«, řekl rozlobeně starý pán, který se svým přívržencům představil jako doktor Müller.

Mladík se nepřestával vyzývavě usmívat i odpověděl: »Věřím v hmotu, to značí, že tělo se rozloží tak jako každá druhá hmota, a tím končí život vezdejší. Jsoucnost nadpřirozeného života rozhodně popírám«. Bylo toho mnoho co řekl mladík na ochranu svého názoru, bylo toho ještě více, co pronesl starý pan doktor Müller, chtěje svého odpůrce překonati. O tom psáti nechci. Jen zakončení je zajímavé.

»Přesvědčím Vás hned na místě«, zakřikl pan Müller na studenta. »Čí duši mám Vám, mladíku, předvésti? S kým chcete mluvit? Snad máte někoho, kdo Vám zemřel?«

Nyní uchvátil spor všechny přítomné a i ti, kteří holdovali svému pivku, se o případ počali zajímati.

»Ale ano! Před pěti lety utopil se mi kamarád v Severním moři. Jeho tělo se dosud nenašlo a zajisté se také již nenajde, neboť je rozhlodali krabi a podobná havěť mořská. Když mi s ním umožníte rozmluvu, pak budu nejvěrnějším stoupencem Vašeho duchaření. Vsadím však sto proti jedné, že Vaše povídání je pouze jalové, a bavíte nás proto, že máte dlouhou chvíli, nebo chcete dělati nějaké firmě reklamu«. Tak posměšně mluvil student, o němž jsme se dověděli, že se jmenuje Jergel.

»Nepotřebuji Vašich peněz, vím, že jste rád, že máte na pivko a na elektriku zpět do Berlína«, posmíval se mu pan Müller.

V tom se vložil do sporu jiný pán a doporučil Jergelovi, aby uzavřel s panem Müllerem sázku o 50 marek. Vyhranou částku může pak darovati obecným chudým a tak nejlépe potrestá chvastavost pana Müllera.

Jergel hodil na stůl desetimarku a nabídl ji Müllerovi jako sázku.

Müller se tomu srdečně smál a měl radost, že jeho tvrzení o nemajetnosti Jergela zdálo

se býti pravidvé a stál na tom, aby Jergel dal v sázku 50 marek.

Onen pán, který jako třetí vystoupil na scénu a představil se jako stavitel Belke, navrhl přítomným doplniti výši dávky všeobecnou sbírkou.

Sám první hodil tolar na stůl. Následovaly marky a dvoumarky, ovšemže někde pouze desetifeniky, do klobouku, který nastavil student Jergel. Bylo vybráno 60 marek, které převzal pan stavitel.

Pan Müller vyžádal si od hostinského malou jizbu. Bylo tam sice několik hostů, ale když se dověděli oč jde, mílerádi světničku vyklidili. Pak zakryl pan Müller za pomoci hostinské a služky hustou záclonou okna, takže byla ve světničce úplná tma.

Ve světničce zůstal pouze student Jergel, my ostatní s panem Müllerem a panem Belkem odešli jsme do hostinské místnosti. A pak to začalo.

Pan Müller volal do světničky: »Vidíte něco, pane Jergele?« Bylo to poprvé, co pan Müller studenta takto oslovil.

»Ne« odpověděl Jergel, »a budu rád, když něco uvidím«.

»Vidíte něco,« opětoval pan Müller a složil vroucně sepiaté ruce na prsa.

»Ano« stísňeným hlasem odpovídal Jergel. »Bílá postava se mi zjevuje. Vidím tvář. Ano, poznávám jej. Je to můj přítel Bauerfeind, který se utopil v moři. Nyní píše na . . .«

Hrůza nás obešla a hrobové ticho se rozhostilo vůkol. I ve světnici bylo ticho. Náhle počal Jergel křičeti nesouvislé věty a řval, jak se nám zdálo, hrůzou. Pak bylo slyšeti pád těla.

Nyní teprve přišel život do strnulého davu. Každý chtěl pomoci. Dveře byly otevřeny, záclony strhány s oken. Na zemi ležel student Jergel a křečovitě se svíjel; od úst mu šla pěna. Na stole ležel proužek papíru.

Jeden z přítomných, zřejmě lékař, poklekl k Jergelovi, aby mu pomohl. Za nedlouho Jergel počal normálně dýchat a rozhlížel se po davu. První jeho otázka byla, kde je Müller. Vida, ani jednoho z nás nenapadlo, kam se poděl. Ztratil se v nastalém chaosu.

Lístek šel z ruky do ruky. »S věcmi nadpozemskými nežertuj a přej posmrtný klid

svému příteli Bauerfeindovi« bylo na lístku slušným písmem napsáno.

Pan Belke navrhl, aby vybraná částka byla darována studentovi, za odměnu. Každý věděl, že Jergel asi neoplývá majetkem, a proto byli s návrhem spokojeni i dřívější odpůrci Jergelovi, neboť viděli, že se úplně v chování změnil a sám několikrát při zablesknutí se zbožně pokřivoval.

Když pak přestala bouřka a sluníčko se zase usmálo na Berlínáky, jeli jsme výjimečně elektrikou do Berlína, neboť se nám chtělo o této věci popovídati si s kamarády, kteří dnes s námi do Grunewaldu »nevyletěli«.

Léto přešlo a blížil se podzim. Dávno jsem případ s panem Jergelem a Müllerem zapomněl, když jsem byl opět na výletě u Wannsee.

V restauraci, kde jsme chtěli vypít pívko, bylo nabitó. V rohu místnosti vypukl jakýsi spor, kterému původně nikdo nevěnoval pozornosti. Pak zdála se však věc býti velmi zajímavou, neboť každý se tlačil v ona místa, kde bylo slyšeti rozvášněné mužské hlasy. Tyto hlasy jsem někde slyšel. To byla první myšlenka. Postoupím o něco kupředu a koho nevidím jako pana Jergela a pana Müllera. Opodál stál pan Belke a právě zasáhl svoji úslužnou výmluvností do sporu a navrhoval sázku. Spor byl týž jako na jaře v Grunewaldu.

Dostal jsem se těžko na ulici, neboť každý se tlačil do místnosti. Nikdo nemohl pochopiti moje jednání. »Blázen, má dobré místo a tlačí se ven« tak jsem několikrát zaslechl.

Za prvním rohem našel jsem strážníka. Řekl jsem mu krátce případ.

Nenechal mne ani domluviti a ulehčil si rázným zaklením a zvoláním: »Och, ti lumpi jsou zde, a co se jich nahledáme«. Neptal se mne na osobní data, ani zda chci v případě svědčit, jen krátce mně poděkoval a opatřil si pomoc třech kolegů. Byl jsem mu při tom nápomocen.

Za chvíli vedli pana Jergela, Müllera a Belkeho kolem mne. Měli po slávě, a myslím také dost času vymysleti v berlínské trestnici jiný, originelnější ještě nápad, než byl tento.

Ani jednoho z nich nenapadlo, že jsem je zradil, a že mám radost ze svého úspěchu.